

se snažila skutečně se vymknouti z moci obžalovaného a uniknouti z místnosti, v níž byla uzamčena, nebo zda její pláč a prosby čelily pouze k tomu, by obžalovaný byl odvrácen toliko od provedení své chlípné žádosti, při čemž snad opuštění restaurace II. třídy jí ani vážně zamýšleno nebylo, nezjistil, zda shasnutí světla bylo K-ové proti mysli, zkrátka nezjistil, zda K-ová cítila se omezenou na osobní svobodě uzavřením v restauraci druhé třídy, či zda jí toliko byly nemilé a protivné smylné návrhy a pokusy obžalovaného a zda její odpor pouze proti nim se obracel. Zjištění těchto okolností a zjištění vědomí pachatelova, že protiprávně K-ovou obmezuje v její osobní svobodě bylo tím spíše zapotřebí, an obžalovaný, jak výše uvedeno, hájil se tím, že byl toho názoru, že K-ová je děvčetem lehkých mravů, u kterých se s opravdovostí a vážností jich odporu proti dotěrnostem mužů namnoze ani nečítá. Povinností nalézacího soudu bylo tedy, by zjistil, zda obžalovaný vzhledem na onen stav věci mohl za opravdový považovati odpor K-ové, pokud čelil proti uzavření v místnosti, by nemohla uniknouti, či pouze za opravdový, pokud se jednalo o jeho dotěrnost v ohledu pohlavním a zda vzhledem k tomu měl vědomí, že osobní svobodu K-ové proti její vůli obmezuje. Bez tohoto zjištění po stránce objektivní i subjektivní postrádá výrok odsuzující obžalovaného pro zločin veřejného násilí podle §u 93 tr. zák. bezpečného právního základu. Aniž proto třeba zabývat se i dalším rozsudku podle čís. 5 §u 281 tr. ř. vytýkaným zmatkem, bylo zmateční stížnosti za souhlasu generálního prokurátora vyhověti, napadený rozsudek již pro ony zjištěné vady zrušiti jako zmatečný podle §u 5 novely k tr. řádu ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 již v sezení neveřejném a věc vrátiti soudu prvé stolice k opětnému projednání a rozsouzení (§ 281 čís. 1 a 3 tr. ř.). Nedojde-li nalézací soud ku přesvědčení ohledně viny obžalovaného ve směru zločinu podle §u 93 tr. zák., bude mu zkoumati, zda není v činu obžalovaného obsažena skutková podstata přestupku útisku podle §§ů 1, 2 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n., vyžadujícího menší míru nátlaku, než předpokládá § 93 tr. zák.

Čís. 2491.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Skutková podstata přečinu §u 14 čís. 5 zákona nevyžaduje úmyslu pachatelova hanobiti republiku; stačí jeho vědomí, že jeho úmyslné hanobení republiky se děje způsobem štvavým, t. j. způsobilým, by vyvolalo nepřátelské smýšlení proti státu.

Spadá sem výtku nedostatku sociálního citění a nehumánního jednání republiky vůči chudému lidu (dělníkům).

(Rozh. ze dne 30. září 1926, Zm II 129/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu

v Brně ze dne 9. února 1926, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem rušení obecného míru ve smyslu Šu 14 čís. 5 zák. na ochranu republiky, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

S hlediska důvodu zmatečnosti podle Šu 281 čís. 9 a) tr. ř. namítá stížnost, že nešlo o hanobení republiky. Tvrzení, že u nás se vymáhají na dělnících daně, kdežto milionářům se čeká, není prý samo o sobě hanobením republiky a tvrzení, že se u nás střílí do dělníků, není prý rovněž o sobě hanobením republiky, ježto nebylo řečeno, že se tak děje nespravedlivě nebo protizákonně. Napadenému rozsudku nelze v tomto směru důvodně vytýkati mylné právní posouzení věci. Podle výkladu, jehož se výroků obžalovaných v rozsudku dostalo — výklad závadného výroku náleží ke skutkovým zjištěním, vyhrazeným nalézacímu soudu — byla v poznámkách obžalovaných obsažena výtka nedostatku sociálního cítění a nehumánního jednání republiky vůči chudému lidu, pokud se týče dělníků. Nelze tudíž pochybovati o tom, že obžalovaní hanobili republiku, prohlašující o ní, že je ve svém konání stížena vadami, jež jsou zdrojem jednání nehumánního, nesociálního a tím zavržitelného. Stejně neodůvodněnou jeví se býti námitka, že hanobení nestalo se způsobem štvavým. Způsob hanobení je štvavým, když hanobení má neb alespoň může míti v zápětí vyvolávání nepřátelského smýšlení proti státu. Podle skutkových zjištění rozsudku dlužno míti za to, že výroky obžalovaných pronesené před četnými přívrženci strany komunistické a podněcující k zášti proti republice, mohly vyvolati nepřátelské smýšlení proti republice. Tvrdí-li zmateční stížnost v této souvislosti, že obžalovaní opakovali jen to, co posluchači již mnohokrát četli ve formě mnohem ostřejší v novinách, neprovádí tím uplatňovaného hmotněprávního důvodu zmatečnosti způsobem vyhovujícím zákonu, neboť nedrží se skutkových zjištění nalézacího soudu, nýbrž vychází z předpokladu jím nezjištěného. Ostatně je pro posouzení otázky, zda byla v souzeném případě republika hanobena způsobem štvavým, nerozhodno, zda byly posluchačům známy případy ostřejšího hanobení republiky čili nic.

Po subjektivní stránce namítá stížnost především, že obžalovaní nebyli si vědomi, že hanobí svými projevy republiku. Touto námitkou neprovádí stížnost důvodu zmatečnosti podle Šu 281 čís. 9 a) tr. ř. po zákonu, nýbrž brojí jí jen nedovoleným způsobem proti opačnému skutkovému zjištění nalézacího soudu, o něž též Nejvyšší soud své rozhodnutí opřítí musí (§ 288 čís. 3 tr. ř.). Tvrdí-li dále stížnost v tomto směru, majíc patrně na mysli důvod zmatečnosti podle Šu 281 čís. 5 tr. ř., že rozsudek neuvádí důvodů pro výrok, že obžalovaní byli si vědomi, že hanobí republiku, dlužno poznamenati, že toto tvrzení neodpovídá skutečnosti, neboť rozsudek odůvodňuje v rozhodovacích důvodech výrok, že obžalovaní hanobili republiku úmyslně, tedy vědomě. Dále namítá zmateční stížnost, dovolávajíc se číselně zároveň též důvodu zmatečnosti podle Šu 281 čís. 5 tr. ř., že rozsudek nezjišťuje, že

obžalovaní si byli toho vědomi, že hanobení republiky se děje způsobem štvavým, tvrdí dále, že obžalovaní ve skutečnosti si nebyli vědomi, že hanobí republiku způsobem štvavým, a vyslovuje názor, že ke skutkové podstatě přečinu podle Šu 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, spáchaného způsobem štvavým, se vyžaduje, by pachatel měl v úmyslu, hanobiti republiku způsobem štvavým. Tento názor zmateční stížnosti jest nesprávný. V tomto směru vyžaduje se po subjektivní stránce pouze, by pachatel byl si toho vědom, že jeho úmyslné hanobení republiky se děje způsobem štvavým, t. j. že je způsobilým, by vyvolalo nepřátelské smýšlení proti státu. Námitka stížnosti, že rozsudek nezjišťuje, že obžalovaní byli si vědomi, že hanobí republiku způsobem štvavým, jeví se býti bezdůvodnou, neboť rozsudek uvádí v rozhodovacích důvodech výslovně: »Štvavého rázu svého proslovu byl si zejména vědom obžalovaný Ú.; neboť . . . « a zjišťuje mimo to, že obžalovaní podněcovali svými poznámkami k zášti proti republice, t. j. že působili na jiné osoby úmyslně a vědomě za tím účelem, by v nich vyvolali zášť proti republice. Tvrdí-li tedy stížnost, že obžalovaní nebyli si vědomi, že hanobí republiku způsobem štvavým, brojí tím jen nepřipustným způsobem proti opačnému skutkovému zjištění nalézacího soudu, takže se tu uplatňovanému hmotněprávnímu důvodu zmatečnosti nedostává provedení vyhovujícího zákonu (§ 288 čís. 3 tr. ř.). S tímto skutkovým zjištěním nalézacího soudu ocitá se stížnost v rozporu též potud, pokud v této souvislosti tvrdí, že obžalovaným se jednalo jen o to, by uvedli na pravou míru řeč K-ovu, který vykládal, jak špatně se daří dělnictvu v Rusku. Nalézací soud nenechal tuto obhajobu mimo úvahu, dospěl však přes to k přesvědčení, že obžalované stihá subjektivní vina ve smyslu Šu 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky. Obžalovaní mohli si pro svou polemiku s K-em zvoliti formu bezvadnou. Užili-li k tomu cíli prostředku, jenž vyčerpává skutkovou podstatu přečinu podle Šu 14 čís. 5 zák. na ochranu republiky, musí zodpovídati za tento prostředek.

Čís. 2492.

**Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).
Organisace, činnost a cíle komunistické internacionály.**

**Pokud činnost činovníků komunistické buňky při veřejném prohlášení
věnování praporu ruské divisi jest přípravou úkladů podle Šu 2 zákona.**

(Rozh. ze dne 30. září 1926, Zm II 139/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 17. února 1926, jímž byli obžalovaní sprostěni podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin přípravy úkladů podle Šu 2 zák. na ochranu republiky, Karel S. též z obžaloby pro zločin výzvy ke trestným činům podle Šu 15 čís. 3 zák. na ochranu republiky, mimo jiné z těchto